

УДК 330.332

**НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ
ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ХОЛДІНГУ**

Очередько Олена Олександрівна, аспірант Державного вищого навчального закладу «Приазовський державний технічний університет», м. Маріуполь, e-mail: ocheredcoelena@gmail.com, тел:+380956992460.

Helen Ocheredco, State Higher Educational Establishment «PRIAZOVSKYI STATE TECHNICAL UNIVERSITY», Mariupol

Ocheredco H. The directions of investment attractiveness growth of holding's industrial enterprises.

The article is devoted to the determination of the directions of industrial enterprises investment attractiveness growth, the issue, which is going to be economically, scientifically and financially developed in the future. The theoretical systematization of existing directions of the investment attractiveness growth by the degree of its influence on the development of the industrial enterprises has been used. At the present stage of the world economy development, the investment attractiveness of industrial enterprises of a holding is one of the most important characteristics of economic power and future prospects of development of Ukraine. The problem of determination of the directions of investment attractiveness of industrial enterprises has recently been the focus of modern scientific research, but an analysis of work in this area makes it possible to conclude that research is concentrated only in certain directions without their synthesized view. The attraction of foreign investments and, in general, the international investment attractiveness of an enterprise is, of course, one of the main factors determining the efficiency of an enterprise's activity, and in particular assesses the actual and potential ability to conduct effective foreign economic activity. Therefore, this determines the directions of increasing the investment attractiveness of the enterprise and increasing international competitiveness, which are especially relevant in the current economic and political situation. It is determined that the directions of investment attractiveness of an enterprise should not be limited to their classical structure, they should be updated and constantly refined, in accordance with the current socio-political and economic situation in the country. It is precisely the definition of the directions of increasing investment attractiveness that really characterizes the current state and potential of the enterprise, both for future investors and for the management of the company.

Очередько О. О. Напрямки підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств холдингу.

Стаття присвячена актуальному питанню визначення напрямків підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств з метою його подальшого економічного, наукового, та фінансового розвитку. Використана теоретична систематизація існуючих напрямів підвищення інвестиційної привабливості за ступенем їх впливу на розвиток промислових підприємств. На сучасному етапі розвитку світової економіки інвестиційна привабливість промислових підприємств холдингу є однією з найважливіших характеристик економічної потужності та майбутніх перспектив розвитку України. Проблема визначення напрямів інвестиційної привабливості промислових підприємств останнім часом стоїть у центрі уваги сучасних наукових досліджень, але аналіз роботи у цій галузі дає змогу зробити висновок, що дослідження сконцентровані лише на певних напрямках без їхнього синтезованого уявлення. Залучення іноземних інвестицій та загалом міжнародна інвестиційна привабливість підприємства є, безумовно, одним із головних чинників, що визначають ефективність діяльності підприємства, а зокрема оцінюють фактичну та потенційну здатність до проведення ним ефективної зовнішньоекономічної діяльності. Отже, саме це визначає напрями підвищення інвестиційної привабливості підприємства та підвищення міжнародної конкурентоспроможності, що є особливо актуальними у сучасній економічній та політичній ситуації. Визначено, що напрями інвестиційної привабливості підприємства не повинні обмежуватися класичною їх структурою, вони повинні оновлюватися та постійно удосконалюватися, згідно теперішньої соціально-політичної та економічної ситуації в країні. Саме визначення напрямів підвищення інвестиційної привабливості реально характеризує поточний стан та потенціал підприємства, як для майбутніх інвесторів, так і для менеджменту компанії.

Очередько Е. А. Направления повышения инвестиционной привлекательности промышленных предприятий холдинга.

Статья посвящена актуальному вопросу определения направлений повышения инвестиционной привлекательности промышленных предприятий с целью его дальнейшего экономического, научного и финансового развития. Использована теоретическая систематизация существующих направлений

повышения инвестиционной привлекательности по степени их влияния на развитие промышленных предприятий. На современном этапе развития мировой экономики инвестиционная привлекательность промышленных предприятий холдинга является одной из важнейших характеристик экономической мощности и будущих перспектив развития Украины. Проблема определения направлений инвестиционной привлекательности промышленных предприятий в последнее время находится в центре внимания современных научных исследований, но анализ работы в этой области позволяет сделать вывод, что исследования сконцентрированы только на определенных направлениях без их синтезированного представления. Привлечение иностранных инвестиций и в целом международная инвестиционная привлекательность предприятия является, безусловно, одним из главных факторов, определяющих эффективность деятельности предприятия, а в частности оценивают фактическую и потенциальную способность к проведению ним эффективной внешнеэкономической деятельности. Следовательно, именно это определяет направления повышения инвестиционной привлекательности предприятия и повышения международной конкурентоспособности, особенно актуальны в современной экономической и политической ситуации. Однозначно, направления инвестиционной привлекательности предприятия не должны ограничиваться классической их структурой, они должны обновляться и постоянно совершенствоваться, согласно нынешней социально-политической и экономической ситуации в стране. Само определение направлений повышения инвестиционной привлекательности реально характеризует текущее состояние и потенциал предприятия, как для будущих инвесторов, так и для менеджмента компании.

Постановка проблеми. Проблема підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємства холдингу останнім часом стоїть у центрі уваги сучасних наукових досліджень, але аналіз роботи у цій галузі дає змогу зробити висновок, що дослідження сконцентровані лише на певних напрямках без їхнього синтезованого уявлення. Тому, головною метою даної статті є послідовне і чітке формування напрямків підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств, що дозволить комплексно оцінити інвестиційну привабливість підприємств холдингу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато уваги цьому питанню приділяють вітчизняні та зарубіжні вчені, такі як: : І. А. Бланк, Ю. В. Севрюгін, А. О. Єпіфанов, О. О. Терещенко, А. А. Пересада, О. В. Товстенюк, О. І. Пилипенко, В. О. Коюди, В. М. Гриньова, Т. І. Лепейко, О. П. Коюди, Т. В. Майорової, М. М. Мархайчук, В. В. Руденко та інших. Але вагома частина питань, пов'язаних з визначенням напрямків підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств, ще залишається не розкритою або потребує удосконалення, особливо у період кризи.

Виділення невирішеної проблеми. Незважаючи на велику кількість наукових праць й значні досягнення в теорії і практиці, пов'язаних з дослідженням напрямків підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств є питання, які потребують певного удосконалення зазначеного напрямку дослідження. Зокрема, визначення цільових напрямків дослідження інвестиційної привабливості промислових підприємств та формування обґрунтованого набору напрямків в рамках кожного окремого кола дослідження за допомогою теоретичного аналізу, враховуючи при цьому вимоги сучасного бізнес-середовища та ситуацію в країні. Відповідно, проблема дослідження напрямків підвищення інвестиційної привабливості підприємств є дуже актуальною і потребує подальшого дослідження.

Мета статті – визначення та теоретичне обґрунтування визначення напрямків підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємства, з метою їхнього подальшого розвитку.

Результати дослідження. Аналіз джерел та проведене теоретичне дослідження дозволили провести систематизацію та уточнення існуючих напрямків підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств.

Промислові підприємства постійно працюють в умовах складної політичної ситуації та жорсткої конкуренції, ось чому виникає необхідність швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища та вдосконалювати свою діяльність. Поступовий та контрольований розвиток стає запорукою успіху підприємств. Для отримання інвестиційних ресурсів підприємство повинно відповідати ряду характеристик, тобто

бути інвестиційно привабливим. Проте цей процес вимагає залучення інвестицій, які б сприяли зростанню підприємства та посиленню його конкурентних переваг на ринку. Тому для залучення інвестицій підприємство повинно постійно підвищувати свою інвестиційну привабливість.

Серед великої кількості економічної літератури до сьогодні не вироблений єдиний підхід до визначення сутності поняття "інвестиційна привабливість" і її взаємозв'язків із конкурентоспроможністю підприємства та його сталим розвитком. Після аналізу літературних джерел та проведення теоретичного дослідження можна виділити дві сутнісні характеристики "інвестиційної привабливості" як комплексної категорії.

Відповідно до першого підходу, інвестиційна привабливість підприємства як об'єкта інвестування є дуже важливим показником, під яким слід розуміти його інтегральну характеристику з точки зору наявного фінансового стану, можливостей розвитку техніко-економічного та організаційного рівня виробництва, соціальної безпеки й інформаційної забезпеченості тощо.

За другим підходом, інвестиційну привабливість слід визначати як комплекс різноманітних факторів, перелік і вага яких може змінюватись залежно від:

- цілей інвесторів;
- виробничо-технічних особливостей підприємства, у яке інвестуються кошти;
- економічного розвитку підприємства у минулому, на теперішній час, а також очікуваного у майбутньому економічного розвитку.

Отже, врахування зовнішніх цілей інвестування будуть впливати на розвиток підприємства в майбутньому.

Визначення поняття «інвестиційної привабливості підприємства» найбільш чітко сформував Бланк І.О., адже саме він зазначив, що вона являє собою аналіз інвестиційної привабливості підприємства на основі фінансових показників таких як: фінансова стійкість, прибутковість, ліквідність активів та оборотність активів [1, с. 31].

Відомо, що інвестиції, як ключовий фактор розвитку національного господарства, стають стимулом до розвитку промислових підприємств, ефективність яких забезпечується залученням більшого обсягу грошових коштів. Приплив інвестицій у промисловість тісно пов'язаний із рівнем інвестиційної привабливості підприємства, який залежить від ряду факторів, а саме, чим вища інвестиційна привабливість реципієнта, тим більший обсяг інвестиційних ресурсів і нижче рівень витрат на їхнє залучення, тому вдосконалення процесу формування високого рівня інвестиційної привабливості підприємства є дуже важливим як для підприємства, так і для інвестора.

Підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств повинно відбуватися в рамках такої послідовності, яка дозволить сформувати напрями інвестиційної привабливості підприємства (рис. 1).

Визначення напрямів підвищення інвестиційної привабливості лежить в основі теоретичного обґрунтування проблеми формування достатньої конкурентоспроможності підприємства на інвестиційному ринку й безперечно пов'язано із загальними факторами інвестиційної привабливості. Напрями, що впливають на зростання інвестиційної привабливості підприємства, будуть різними для кожного типу інвесторів.

Таким чином, на основі теоретичних досліджень літературних джерел визначено та узагальнено основні фактори підвищення інвестиційної привабливості, які наведено в таблиці 1.

Щодо факторів непрямого впливу, а саме кадрових, то можна запропонувати наступні напрями: підвищення ефективності використання трудових ресурсів підприємства, а також підвищення якості роботи управлінського персоналу.

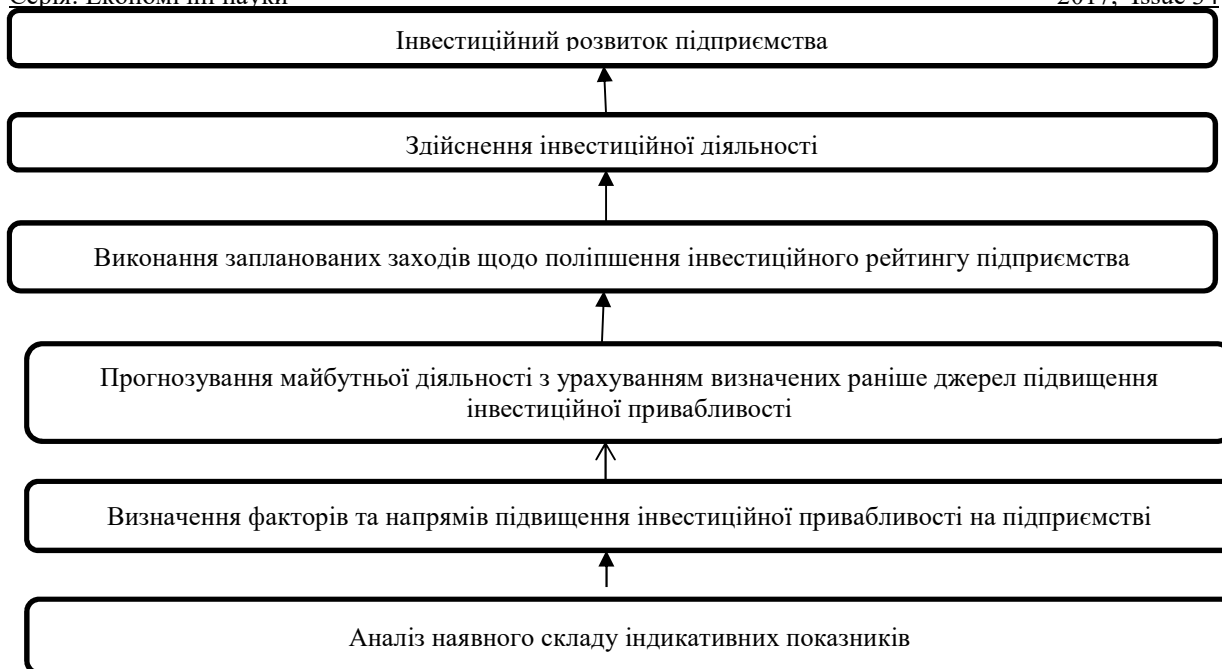

Рис. 1. Послідовність формування інвестиційної привабливості на промисловому підприємстві.

Таблиця 1.

Фактори підвищення інвестиційної привабливості підприємства

№ з/п	Фактори	Напрями підвищення інвестиційної привабливості
Фактори прямого впливу на рівень привабливості підприємства		
1	Фінансові	1. Підвищення ефективності використання основних фондів на підприємстві. 2. Зростання ефективності використання обігових коштів. 3. Підвищення ліквідності, фінансової стійкості, платоспроможності підприємства. 4. Удосконалення управління прибутком підприємства.
2	Економічні	1. Запровадження маркетингових заходів. 2. Управління ціноутворенням на продукцію промислового підприємства. 3. Упровадження моніторингу цін на сировину та комплектуючі вироби. 4. Зростання ефективності діяльності підприємства за рахунок упровадження екологічно безпечного обладнання. 5. Управління якістю.
Фактори опосередкованого впливу на рівень привабливості підприємства		
1	Кадрові	1. Підвищення ефективності використання соціальних ресурсів підприємства. 2. Підвищення якості роботи управлінського персоналу.
2	Інформаційні	1. Розробка і впровадження прогресивних інформаційних систем на підприємстві. 2. Забезпечення доступності внутрішньої інформації. 3. Налаштування каналів обміну зовнішньою інформацією.
3	Фактори підсилення ділової репутації	1. Розробка ефективної PR-стратегії. 2. Створення надійного PR-ресурсу.

Серед інформаційних можна відзначити розробку і впровадження прогресивних інформаційних систем на підприємстві, забезпечення доступності внутрішньої інформації та налагодження каналів обміну зовнішньою інформацією.

Третьою групою факторів непрямого впливу є фактори підсилення ділової репутації, і тут можна виділити наступні напрями підвищення інвестиційної привабливості підприємств. Це розробка ефективної PR-стратегії та створення надійного PR-ресурсу.

Поміж окремих факторів і напрямів підвищення інвестиційної привабливості доцільно використовувати їх групування за ступенем впливу, а саме: фінансові та економічні фактори, що здійснюють прямий вплив на рівень привабливості промислового підприємства, та групи факторів опосередкованого впливу, а саме кадрові, інформаційні, резерви підвищення ділової репутації тощо.

Вплив іншого економічного фактору формування інвестиційної привабливості підприємства - маркетингових заходів - є дуже суттєвою проблемою. Стимулювання широкого надання послуг завдяки відповідній рекламній політиці, грамотний вихід і утримання на різних сегментах ринку тощо, дозволять підприємству значно покращити усі показники своєї діяльності [2, с. 231].

Не менш важливим є фактор підвищення ефективності управління ціноутворенням на підприємстві. Він дуже щільно пов'язаний із попереднім фактором, оскільки сама маркетингова служба повинна досліджувати сегменти ринку, на яких реалізується або планується надання автотранспортних послуг.

Окремим фактором підвищення інвестиційної привабливості підприємства є наявність адекватної інформації про ціни на сировину та комплектуючі. Тому необхідним є формування на ринку спеціальних установ, основним видом діяльності яких був би моніторинг. Вони зможуть надати підприємствам можливість отримати точні відомості про ціни на ринку і обрати оптимальний варіант.

Ефективність використання природоохоронних заходів може бути пов'язана з багатьма факторами і далеко не завжди залежить від самого підприємства. Законодавчі акти, що визначають відповідальність за забруднення навколишнього середовища, містять певні економічні важелі стимулювання введення безпечних для навколишнього середовища технологій.

Важливим фактором, що впливає на конкурентоспроможність підприємства, є підвищення якості послуг. Ця вимога стосується не тільки підвищення якості наданих послуг, а й відповідності їх міжнародним стандартам якості. Наявність величезної кількості вимог до якості набагато збільшує витрати, пов'язані з наданням послуг та їх тестуванням, дозволяє виходити на міжнародний ринок із світовим рівнем цін на послуги.

Соціальні фактори і резерви росту інвестиційної привабливості включають використання ефективних моделей стимулювання високих результатів діяльності, прогресивних форм оплати і стимулювання праці, системи заохочення і компенсаційних виплат, які в кінцевому підсумку призводять до покращення саме фінансово-господарських показників діяльності підприємства. Їх вплив може бути простежений під час розрахунку рейтингу інвестиційної привабливості і відбивається на його кінцевому значенні.

У підвищенні ефективності управління на підприємстві найважливішим є забезпечення достатньої мотивації кваліфікованих фахівців-управлінців у максимізації фінансово-економічних результатів діяльності підприємства.

Серед інформаційних напрямів зростання інвестиційної привабливості і, зокрема, впровадження прогресивних технологій та інформаційних систем, слід виокремити необхідність інтеграції окремих автоматизованих систем управління на підприємстві. Інтеграція різних систем управління не є разовою операцією, а повинна бути серйозним і довготривалим процесом.

Серед інших інформаційних складових формування інвестиційної привабливості підприємства слід особливо виділити ступінь відкритості внутрішньої інформації для потенційних інвесторів, які, за відсутності необхідних їм даних, можуть одразу

віднести потенційного реципієнта до категорії об'єктів з високим ризиком вкладання коштів, тобто з низькою інвестиційною привабливістю.

Розглядаючи інформаційні потоки підприємства, їх не слід розцінювати як замкнуту систему. Вкрай важливим є не тільки високий рівень автоматизованих систем управління на підприємстві, але й наявність сталих і розвинутих інформаційних зв'язків з іншими господарюючими суб'єктами, в першу чергу, з державними органами, постачальниками та споживачами. В межах економіки країни найнеобхіднішими є заходи із спрощення відносин із податковою адміністрацією, перехід на виключно електронні розрахунки із контрагентами.

Підвищення інвестиційної привабливості може бути як наслідком прямого покращення показників, наприклад, прискорення обігу оборотних коштів за рахунок скорочення заборгованості, а також непрямого, наприклад, підвищення вмотивованості персоналу, що в кінцевому рахунку призведе до покращення фінансових показників. Але зв'язок між такими факторами і фінансовими коефіцієнтами простежити набагато важче.

Саме визначення напрямів підвищення інвестиційної привабливості реально характеризує поточний стан та потенціал підприємства, як для майбутніх інвесторів, так і для менеджменту компанії. Вихід на нові ринки можливий виключно за умовою отримання сертифікації якості підприємства та його продукції, що й було запропоновано у якості організаційних заходів підвищення інвестиційної привабливості та міжнародної конкурентоспроможності підприємства.

Отже, можна стверджувати, що наступні напрями підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств холдингу допоможуть нашій країні вступити на шлях прискореного розвитку (Таблиця 2).

Таблиця 2.

Напрями підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств холдингу

№ з/п	Назва напрямку підвищення інвестиційної привабливості промислових підприємств холдингу
1	Динамічний маркетинг, тобто впровадження реклами через різні джерела та розширення географії просування та збуту продукції.
2	Мінімізація витрат. Встановлення оптимального значення обсягу виробництва продукції.
3	Стратегічне партнерство. Пошук країн-партнерів та встановлення взаємозв'язків.
4	Технологічна реструктуризація. Оптимізація виробничого процесу.
5	Прискорення обороту грошових коштів. Скорочення обсягів готівкових розрахунків.
6	Мотивація та єдність персоналу. Заохочення співробітництва працівників між різними відділами.
7	Максимальна реалізація експортного потенціалу.
8	Розширення модельного ряду. Розробка нової продукції високого попиту.
9	Удосконалення системи управління бізнес-процесами. Поліпшення системи планування, обліку і контролю за основними показниками діяльності підприємства.
10	Управління ризиками. Регулярна оцінка ймовірного збитку й прийняття рішень щодо управління потенційними ризиками.
11	Активна участь у тендерах та диверсифікація продукції у межах ринку.

Таким чином використання пріоритетних напрямів підвищення інвестиційної привабливості підприємства надає змогу підприємству ефективно керувати власною конкурентоспроможністю, що є запорукою його подальшого розвитку. Підготовка підприємства до залучення інвестицій має бути поетапним, спланованим і чітко визначеним процесом. Отже, інвестиційна привабливість відіграє вирішальну роль при прийнятті інвестором рішення про вкладення коштів у розвиток підприємства.

Висновки: На сучасному етапі розвитку світової економіки інвестиційна привабливість промислових підприємств холдингу є однією з найважливіших характеристик економічної потужності та майбутніх перспектив розвитку України. Залучення іноземних інвестицій та загалом міжнародний інвестиційний потенціал підприємства є, безумовно, одним із головних чинників, що визначають ефективність діяльності підприємства, а зокрема оцінюють фактичну та потенційну здатність до проведення ним ефективної зовнішньоекономічної діяльності. Отже, саме ці фактори визначають напрями підвищення інвестиційної привабливості підприємства та підвищення міжнародної конкурентоспроможності, що є особливо актуальними у сучасній економічній та політичній ситуації.

Інвестиційна привабливість відіграє вирішальну роль при прийнятті інвестором рішення про вкладення коштів у розвиток підприємства. Таким чином, використання напрямів підвищення інвестиційної привабливості підприємства надає змогу підприємству ефективно керувати власною конкурентоспроможністю, що є запорукою подальшого розвитку підприємств. Таким чином, у даному науковому дослідженні було визначено пріоритетні напрями підвищення інвестиційної привабливості підприємств, а їх подальше використання надає змогу підприємству ефективно керувати власною конкурентоспроможністю, що є запорукою його подальшого розвитку.

Список використаних джерел:

1. *Фінансове забезпечення розвитку підприємств: монографія / [І. О. Бланк та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. І. О. Бланка ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - К. : КНТЕУ, 2011. - 343 с.*
2. *Балацький О.Ф. Управління інвестиціями [навч. посіб.] / О.Ф. Балацький, О.М. Теліженко, М.О. Соколов. - Суми. - Університетська книга. - 2004. - 231с.*

References (BSI):

1. *Finansove zabezpechennya rozvytku pidpryyemstv: monohrafiya / [I. O. Blank ta in.] ; za red. d-ra ekon. nauk, prof. I. O. Blanka ; Kyiv. nats. torh.-ekon. un-t. - K. : KNTEU, 2011. - 343 s.*
2. *Balac'kij O.F. Upravlinnya investiciyami [navch. posib.] / O.F. Balac'kij, O.M. Telizhenko, M.O. Sokolov. - Sumi. - Universitets'ka kniga. - 2004. - 231s.*

Ключові слова: промислові підприємства; напрямки підвищення; інвестиційна привабливість.

Ключевые слова: промышленные предприятия; пути повышения; инвестиционная привлекательность.

Keywords: industrial enterprises; ways to increase; investment attractiveness.

Рецензент: М. В. Макаренко, завідувач кафедри «Менеджменту та підприємництва на морському транспорті» Азовського морського інституту Національного університету «Одеська морська академія», професор, д. е. н.

Перевірено на плагіат системою: <https://corp.unicheck.com/library/viewer/report/2831436>